

Περιεχόμενα

Πρόλογος	7
Ευχαριστίες	9
Κεφάλαιο 1. Οι φάροι από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα	11
1.1. Βασική ορολογία	13
1.1.1. Φάροι, φανοί και φωτοσημαντήρες.....	14
1.1.2. Φαρολογία και φαρολόγοι.....	16
1.2. Από τις φρυκτωρίες μέχρι τους σύγχρονους φάρους.....	18
1.2.1. Φρυκτωρίες	20
1.2.2. Ο Φάρος της Αλεξάνδρειας, ο Κολοσσός της Ρόδου και ο Πύργος του Ηρακλέους.....	22
1.3. Οι εξελίξεις στην κατασκευή φάρων μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και μέχρι τον 20 ^ο αιώνα	25
1.3.1. Ο ρόλος των Βρετανών και των Γάλλων στην ανάπτυξη ενός διεθνούς φαρικού δικτύου	26
1.3.2. Οι φάροι του Διαφωτισμού και της Βιομηχανικής Επανάστασης.....	29
1.4. Η προστασία των φάρων από σύγχρονες φυσικές και ανθρωπογενείς απειλές	31
1.4.1. Οι πρώτες πρωτοβουλίες για την προστασία των φάρων (δεκαετίες 1980 και 1990)	32
1.4.2. Οι προσπάθειες για την ανάδειξη και τη διάσωση των φάρων σήμερα	35
Κεφάλαιο 2. Ελληνικό Φαρικό Δίκτυο	39
2.1. Δημιουργία, ανάπτυξη και σημερινή κατάσταση	41
2.1.1. Οι ελληνικοί φάροι από τον 18 ^ο αιώνα μέχρι τη δεκαετία του 1970 ..	42
2.1.2. Η δομή και η λειτουργία του Ελληνικού Φαρικού Δικτύου σήμερα ...	48
2.2. Φάροι και φαροφύλακες: Θρύλοι και πραγματικότητα	52
2.2.1. Ο διορισμός φαροφυλάκων από την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους μέχρι τις μέρες μας.....	55
2.2.2. Οι «οικογένειες φάρων»	57
2.2.3. Γυναίκες στο «άβατο» των φάρων	58
2.2.4. Οι φαροφύλακες στην εποχή της μετανεωτερικότητας.....	60
Κεφάλαιο 3. Οι φάροι ως πολιτισμικοί πόροι.....	63
3.1. Ο συμβολισμός των φάρων.....	65
3.1.1. Η οικολογική διάσταση	66

3.1.2.	Η πολιτισμική διάσταση	68
3.1.3.	Η πολιτική διάσταση.....	69
3.1.4.	Η ψυχολογική και πνευματική διάσταση	71
3.1.5.	Η εκπαιδευτική διάσταση	73
3.2.	Λογοτεχνικός τουρισμός και φαρική λογοτεχνία.....	76
3.2.1.	Ελληνική φαρική λογοτεχνία για ενήλικες	80
3.2.2.	Ελληνική φαρική λογοτεχνία για παιδιά και εφήβους	111
3.2.3.	Ξένη φαρική λογοτεχνία για ενήλικες	121
3.2.4.	Ξένη φαρική λογοτεχνία για παιδιά και εφήβους	140
3.3.	Οι φάροι στον ελληνικό και τον διεθνή κινηματογράφο	146
3.3.1.	Ελληνόγλωσσες ταινίες	150
3.3.2.	Ξενόγλωσσες ταινίες	156
3.4.	Οι φάροι στην εκπαίδευση	173
3.4.1.	Εκπαιδευτικές δράσεις στην Ελλάδα	174
3.4.2.	Εκπαιδευτικές δράσεις στον υπόλοιπο κόσμο	182
Κεφάλαιο 4. Οι φάροι ως τουριστικοί πόροι		185
4.1.	Η ελληνική νομοθεσία περί φάρων.....	187
4.2.	Διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις	194
4.2.1.	Διεθνής Οργανισμός Ναυτιλιακών Βοηθημάτων (IALA).....	195
4.2.2.	Άλλες διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις και συνεργασίες.....	197
4.3.	Η πολιτιστική και τουριστική αξιοποίηση των φάρων στην Ελλάδα.....	204
4.3.1.	Το «άνοιγμα» των ελληνικών φάρων στο ευρύ κοινό	205
4.3.2.	Άλλες καλλιτεχνικές και αθλητικές δράσεις	208
4.4.	Η πολιτιστική και τουριστική αξιοποίηση των φάρων διεθνώς.....	213
4.4.1.	Ηνωμένο Βασίλειο	214
4.4.2.	Σκανδιναβικές και Βαλτικές Χώρες.....	222
4.4.3.	Μεσογειακές Χώρες	224
4.4.4.	Βαλκανικές Χώρες.....	232
4.4.5.	Υπόλοιπος Κόσμος	236
Κεφάλαιο 5. Πολιτισμός και τουρισμός στο μεταίχμιο.....		241
5.1.	Πολιτιστική κληρονομιά, πολιτισμικός τουρισμός και η θέση των φάρων	243
5.2.	Πολιτισμικός τουρισμός, αειφορία και η θέση των φάρων.....	251
5.3.	Οι ελληνικοί κτιστοί ναυτικοί φάροι ως φορείς υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς	259
5.3.1.	Αιτιολόγηση της ιστορικής, μνημειακής, τεχνολογικής, αισθητικής και συνειρμικής/συμβολικής αξίας των φάρων	261

5.3.2. Τεκμηρίωση του υλικού και άυλου πολιτισμικού πλούτου των φάρων.....	262
5.3.3. Ανάδειξη σύγχρονων φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων που απειλούν τους φάρους.....	264
5.3.4. Παρουσίαση διεθνών πρωτοβουλιών για την προστασία των φάρων, αλλά και νομικών ζητημάτων που άπτονται της χρήσης ειδικά των ελληνικών παραδοσιακών φάρων	266
5.3.5. Παρουσίαση ενεργειών προβολής και αξιοποίησης φάρων στην Ελλάδα και το εξωτερικό	267
5.3.6. Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης ορισμένων από τους φάρους του Ελληνικού Δικτύου	269
5.3.7. Διερεύνηση και ερμηνεία των αντιλήψεων, των στάσεων και των συναισθημάτων ανθρώπων που έχουν τιμήσει τους ελληνικούς φάρους μέσα από το έργο τους, απέναντι στους φάρους και τους τρόπους προβολής και αξιοποίησής τους	271
5.3.8. Διατύπωση προτάσεων σχετικά με την περαιτέρω, πιο δυναμική και ουσιαστική, ενσωμάτωση των ελληνικών φάρων στο εθνικό πολιτισμικό τουριστικό προϊόν.....	273
5.3.9. Διατύπωση προτάσεων σχετικά με την εκπαίδευση και τον ρόλο των φαραφυλάκων ως μεταπολιτισμικών διαμεσολαβητών	278
Αντί επιλόγου	283
Ενδεικτική βιβλιογραφία	285
1. Συγγράμματα – Ειδικές εκδόσεις	285
2. Άρθρα (επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων)	289
3. Διδακτορικές διατριβές – Διπλωματικές και πτυχιακές εργασίες	297
4. Ιστοσελίδες	300
Παράρτημα	303
1. Κατάλογος λογοτεχνικών κειμένων	303
2. Κατάλογος κινηματογραφικών ταινιών	309